

Julkisen sektorin rahoitustuotteet

Kestävän meriteollisuuden

kehittämisohjelman

sidosryhmätilaisuus 24.11.2021

Kari Virtanen

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Sisältö

TEM:n hallinnonalan ja Euroopan investointipankki-ryhmän (EIP) rahoitustuotteet

InvestEU - esimerkki EU:n rahoitusohjelmista

Kestävän meriteollisuuden ja kestävän rahoituksen tehokas kohtaanto

Kestävä rahoitus on rahoitusmarkkinatoimijoihin kohdistuva kokonaisuus, jonka ytimenä on yhtenäinen määritelmä sille, mikä on ympäristön kannalta kestävää

Meriteollisuus osana laajempaa meriklusteria: mm. meriteknisen alan laitevalmistajat, kokonaisuus toimittajat, suunnittelutoimistot, ohjelmisto- ja järjestelmätoimittajat sekä laivanrakennus-, korjaus- ja offshore-telakat

FINNVERA

**BUSINESS
FINLAND**

**BUSINESS
FINLAND**
VENTURE CAPITAL

Team
FINLAND

ILMASTO-
RAHASTO

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Business Finland ml. BFVC

- *Innovaatioseteli* innovaatio-osaamisen ostamiseen (avustus)
- *Explorer-tuoteperhe* tukemaan kansainvälistymistä (avustus)
- *Tempo* valmistaa kasvamaan vientimarkkinoilla (avustus)
- *Into* lisää innovaatio-osaamista kasvun pohjaksi (avustus)
- *Research to Business* tutkimustulosten kaupallistamiseen ja yritysysteistyöhön (avustus)
- *NIY* globaaliin skaalaukseen (avustus ja laina vaiheittain)
- *T&k-* lainat ja avustukset
- **BFVC Oy:** rahastosijoitukset (epäsymmetria) aikaiseen kasvuun mm. enkelit ja tutkimusperustaiset yritykset

Suomen Teollisuussijoitus Oy (Tesi)

Markkinaehtoiset

- suorat vähemmistösjoitukset
 - rahastosijoitukset
 - erityissijoitusohjelmat (esim. Kiertotalous, ESIR-suorasijoitusalueista yhdessä EIP:n kanssa)
- yhdessä yksityisten sijoittajien kanssa (pari passu).

Finnvera Oyj

- lainat, takaukset ja vientitakuut
- rahoitusta yritystoiminnan alkuun, kasvuun ja kansainvälistymiseen sekä viennin riskeiltä suojautumiseen
- jakaa rahoitukseen sisältyvää riskiä muiden rahoittajien kanssa (mm. EIR, yksityiset pankit)

Ilmastorahasto Oy

- markkinaehtoinen pääomalaina
- päästövähennyksiin tähtäävät isot hankkeet
 - mm. ilmastoratkaisujen kaupallinen skaalaus ja päästövähennyksiä edistävät alustat (fyysiset/digitaaliset)

ELY:t

- *kehittämisavustus* yrityksen aineellisiin ja aineettomiin investointeihin sekä kehittämiseen
- pohdinnassa ns. *rahoitusseteli*
- *kehittämisspalvelut* (kehpat): tuettu asiantuntija-palvelu yrityksen liiketoiminnan analysointiin ja kehittämiseen sekä avainhenkilöiden koulutukseen

Euroopan investointipankki (EIP)

- lainat, pääomat, takaukset
- rahoitus Suomeen v. 2016-2021 noin 6,7 mrd €
- InvestEU: ”*Kestävä infrastruktuuri*” ja ”*Innovaatiot sekä digitalisaatio*”- ikkunat relevantteja meriteollisuudelle
- kestävän *blue economy* –ekosysteemin rakentaminen (mm. varustamot, telakat, satamat, rannikkoinfra)
- YK:n kestävän sinisen rahoituksen kriteerit

Euroopan investointirahasto (EIR)

- takaukset esimerkiksi pankeille lainarahoitukseen tai sijoitukset pääomasijoitusrahastoihin
- esim. *Sustainability Guarantee*: voidaan rahoittaa innovatiivisia meriteollisuuden yrityksiä; mm. laivojen retrofit-investointeja
- TEM (rakennerahastot): ”*Kestävyystakaus*”- ohjelma → yksityisiltä pankeilta 500-620 milj. € lainat pk-yrityksille
- kestävä *blue economy* –ekosysteemi

Esimerkki: Nordean ja EIP-ryhmän rahoitusohjelma *pk-yritysten ympäristö- ja ilmastoystävällisiin hankkeisiin*

- EIP-ryhmän takaus 1,8 mrd € osuudelle Nordean lainakannasta vapauttaa pääomia vihreisiin investointeihin Suomessa ja Ruotsissa.
- Nordea on sitoutunut myöntämään uusia vihreitä yrityslainoja 400 milj. € tavanomaista pienemmällä korolla
- hankkeet voivat liittyä esimerkiksi uusiutuvaan energiaan, puhtaampaan liikenteeseen tai kestävään luonnonvarojen käyttöön

Suomen kestävän kasvun ohjelma

Elpymis- ja palautumissuunnitelma (RRF) 2,1 mrd €

- 1) ***Vihreä siirtymä*** tukee talouden rakennemuutosta ja hiilineutraalia hyvinvointiyhteiskuntaa (822 milj. €)
- 2) ***Digitalisaation*** ja datatalouden avulla vahvistetaan tuottavuutta ja tuodaan palvelut kaikkien saataville (217 milj. €)
- 3) ***Työllisyysasteen ja osaamistason*** nostaminen kestävän kasvun vauhdittamiseksi (636 milj. €)
- 4) ***Sosiaali- ja terveydenhuollon*** palvelujen saatavuuden vahvistaminen ja kustannusvaikuttavuuden lisääminen (400 milj. €)

InvestEU- rahoitusohjelma

- 1) *Kestävä infrastruktuuri* (9,9 mrd €): mm. energia, liikenne, rakennusten energiaratkaisut, luonto ja muut ympäristöinfrastruktuuri
- 2) Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiot sekä digitalisaatio (6,6 mrd €)
- 3) Pk-yritykset: startup, pk- ja pienet midcap-yritykset (6,9 mrd €)
- 4) Sosiaaliset investoinnit ja osaaminen (2,8 mrd €)

Edistetään yli 370 mrd € arvosta investointeja; näistä 30% kestäviin hankkeisiin

- markkinapuutteet ja epäoptimaaliset investointitilanteet
- yksityisen rahan vivuttaminen kestävyYTEEN ja vihreään siirtymään
- uudet kestävän kehityksen rahoitusmallit ja tuotteet

EU-rahoitusneuvonta

- **Business Finlandiin** avattiin 1.1.2021 kansallinen EU-rahoitusneuvontapalvelu
- tietoa EU:n avustuksista, lainoista, takauksista, pääomasijoituksista, tuista ja julkisista hankinnoista
 - mm. Horisontti Eurooppa (Pilari II): *klusterit*. “*Ilmasto, energia ja liikkuvuus*”
- ajankohtaista tietoa, hankekohtaista ohjausta ja EU-rahoitukseen liittyviä tapahtumia

Lisätietoja

kari.virtanen@gov.fi

Kiitos

Liitteet

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Liite 1. **Listaus EU:n rahoitusohjelmista**

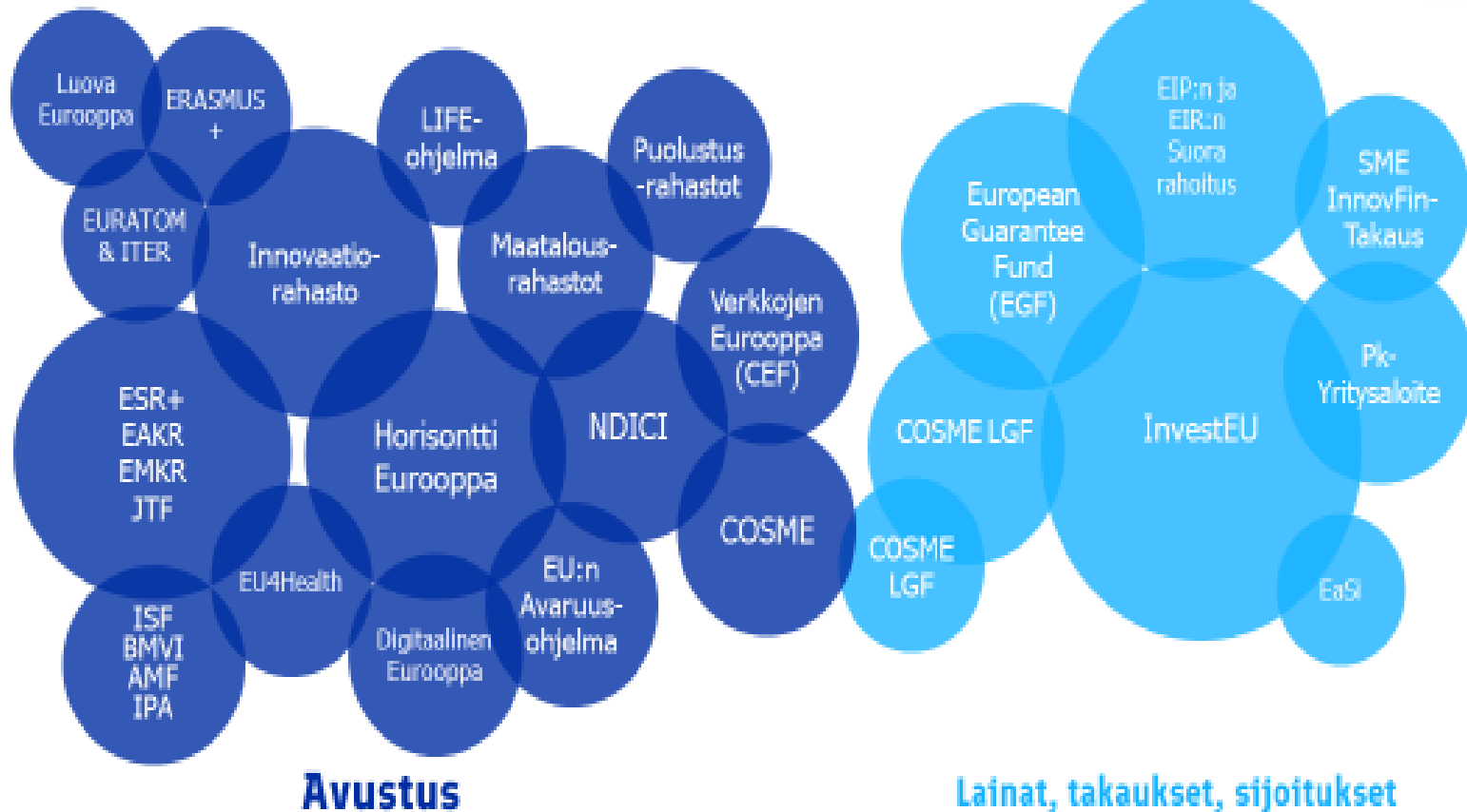
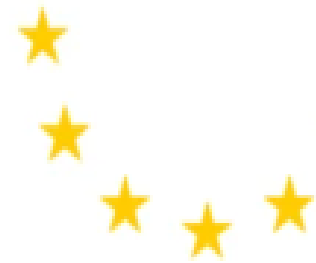
Horisontti Eurooppa,
Connecting Europe Facility (CEF),
Digital Europe programme,
the Single Market programme,
the European space programme,
the European Regional Development Fund (ERDF),
the Cohesion Fund,
the European Social Fund+ (ESF+),
the Recovery and Resilience Facility (RRF),

- the European Agricultural Fund for Rural Development (EAFRD),
- the Creative Europe programme,
- the Asylum and Migration Fund,
- the Internal Security Fund,
- the European Maritime, Fisheries and Aquaculture Fund (EMFAF),
- the Programme for the Environment & Climate Action (LIFE),
- the ETS Innovation Fund,
- EU4Health,
- the Just Transition Fund (JTF) and
- the European Defence Fund.

EU-RAHOITUKSEN LAAJA KENTTÄ

Yhteensä yli 30 ohjelmaa ja välinettä

Liite 2. EU:n kestävän kasvun toimet

Euroopan komissio: vuotuinen investointivaje **180 mrd. € vuoteen 2030 asti**, jotta voidaan saavuttaa Pariisin sopimuksen ilmasto- ja energiavoitteet.

- ***Euroopan Green deal***
 - Suunnitelma tehostaa resurssien käyttöä siirtymällä puhtaaseen kiertotalouteen sekä luonnon monimuotoisuuden.
 - Euroopan komissio esitteli heinäkuussa 2021 Fit for 55 - paketin, joka on säädösehdotusten ja työkalujen paketti EU:n ilmastolain päästövähennystavoitteiden saavuttamiseksi osana Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaa (EUROPEAN Green Deal), joka on EU:n tiekartta Euroopan talouden muuttamiseksi ilmastoneutraaliksi, vihreäksi, kilpailukykyiseksi ja osallistavaksi taloudeksi.
- ***Kestävän rahoituksen toimintaohjelma***
 - Mahdollistaa kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamista tukevan taloudellisen toiminnan ja prosessien suoran ja välillisen tukemisen.
- ***Euroopan uudistettu kestävän rahoituksen strategia***
 - Vahva perusta kestävien investointien mahdollistamiselle ja ilmasto- ja rahoitusriskien integroimiselle rahoitusjärjestelmään.
- ***EU:n kestävän rahoituksen taksonomia***
 - Luettelo taloudellisesta toiminnasta, jolla voidaan merkittävästi vaikuttaa ilmastonmuutoksen hillintään tai siihen sopeutumiseen.
- ***EU:n vihreä elvytys***
 - Nextgenerationeu on osa EU:n elpymissuunnitelmaa, kuten 62,5 miljardin euron elpymis- ja palautumistukiväline (Recovery and Resilience Facility, RRF), josta suuri osa kohdistuu ilmasto- ja rahoitukseen tukeviin hankkeisiin.
- ***Invest EU***
 - InvestEU avaa uudenlaisia mahdollisuuksia ja sen myötä EU-rahoituksen painotus tulee olemaan vahvemmin yhteiskunnallisissa tavoitteissa kuten ympäristöllisessä ja sosiaalisessa kestävyudessa. InvestEU pyrkii myös selkeyttämään ja yhtenäistämään rahoituksen ehtoja sekä helpottamaan rahoituksen yhdistelyä muuhun rahoitukseen. Tämä voi merkittävästi parantaa rahoituksen houkuttelevuutta, sillä EU-instrumentit on koettu hallinnollisesti raskaiksi.

Liite 3. InvestEU:n rahoitustuotteet ja kanavointi

EU:n budjettitaka täytäntöönpanokumppanille (EIP, EIR, FV, Tesi, NIB)

→ vivutettu rahoitus kanavoituu yrityksiin

- a) EIP:n suorina lainoina (yli 25 milj. €)
- b) EIP/EIR:n kanssa toimivien kansallisten *välittäjäorganisaatioiden* (esim. pankit, vakuutusyhtiöt, pääomasijoittajat) lainoina tai sijoituksina
- c) Kansallisen *kumppaniorganisaation* (mm. FV, Tesi, NIB) ja yksityisten välittäjäorganisaatioiden kautta

- instrumentteina lainat, takaukset, vastatakaukset, pääomamarkkinainstrumentit (opo), riskinjakoinstrumentit, vieras pääoma, ... mutta ei avustus

Pääsääntö: EIP-ryhmä välittää rahoituksen, myös tuotteet räätälöidään EIP-ryhmän toimesta (yhteistyössä kansallisten välittäjäorganisaatioiden kanssa)

Liite 4. EIP-ryhmän pk-ohjelmat v. 2016-21

- ***Pk-yritysaloite*** (750 milj. €) OP, Nordea, Aktia, SP Ryhmä, OMA SP, POP
- ***SME InnovFin takausohjelma*** (670 milj. €) : OP, Nordea, LähiTapiola, Fennia, Ålandsbanken
- ***COSME*** (970 milj. €): Finnvera, Aktia Pankki, Danske Bank, Fennia, Nordea Oma Säästöpankki, OP, POP Pankkiliitto, Handelsbanken, Säästöpankkiliitto ja Ålandsbanken
- ***EGF – eurooppalainen takausjärjestely*** (1,75 mrd €): FV, pankit
- ***ESIR- investointialusta*** (200 milj. €): Tesi, EIP ja yksityiset sijoittajat